

- Nerdesin aşkım?
- Burdayım aşkım!

KADIN BÜLTENİ

İSTANBUL TABİP ODASI
Kadın Komisyonu

İSTANBUL TABİP ODASI KADIN KOMİSYONU YAYINI · SAYI:4 · HAZİRAN 2026

Merhaba...

Bu sayıda size seçebilme özgürlüğümüzün varlığından selam getiriyoruz. Tabip odamızın seçimlerini tamamlayıp bu sayının dosya konusunu "seçim" olarak belirlemiştik. Tesadüf mü desek — gerçi emperyal atmosferde tesadüflere pek az rastlanır ya — dergiyi hazırladığımız günlerde ülkenin gündemi de ana muhalefet partisine yapılan müdahale ile seçimler ve temsil tartışmaları etrafında yeniden yoğunlaştı.

Seçim çalışmaları sürecinde yaşanan bazı duygularla başlamak gerekirse: meslektaşlarla yüz yüze temaslar kurmanın verdiği keyif, doğrudan maddi karşılık

beklenmeksizin bir emek ortaya koymanın verdiği tatmin (ki tüm tabip odası çalışması böyledir), mesleki hiyerarşinin katı bir şekilde uygulandığı meslek ortamına tezat oluşturan bir şekilde hocası, genç uzmanı, asistanıyla, yan yana çalışmanın verdiği güven... E tabi sonuç olarak kazanmanın getirdiği coşku ve sevinç! Giderek artan ekonomik, siyasi ve kültürel darboğazın içinde nefes olan, bahar aylarını hissederek yaşamamızı sağlayan bir dönem oldu bize.

Öte yandan, bu topraklarda bahar zaten yalnızca bir mevsim değil, Newroz'un ve Hıdırellez'in yan yana düştüğü, insanların yeniden

başlama fikrine tutunduğu günlerdir aynı zamanda. Bazen bir parkın hafızasında büyüyen direnişi ve her zaman gökkuşağının renklerinin birinden bile vazgeçmemenin inadını taşır bu mevsim.

Tabip odasının bu seçimini emek ve hakkaniyetle kazanmışsak bile biliriz ki, her zaman kazanmak yoktur, ama direniş daimdir. Bu yüzden demokratik seçim mücadeleleri de, yalnızca sandıkla değil, birlikte olmanın ısrarıyla da ilgilidir. Baharlar gibi çoğalan, taşan ve renklene renklene büyüyen bir mücadele dileğiyle; çünkü en çok birlikteyken güçleniyoruz.

9 Mart 2026. Haydarpaşa'dan Kadıköy'e 14 Mart Büyük Hekim Yürüyüşü: İyi hekimlik değerlerini savunmak için, birlikte güçlüyüz!

İstanbul Tabip Odası yönetim kurulu kadınları ile söyleşi

2022-2026 arası iki dönem İTO'da Kadın komisyonundan sorumlu yönetim kurulu üyesi olan Ayşen Yavru'ya kucaklayıcı yol arkadaşlığı için çok teşekkür ediyoruz. Yeni seçilen arkadaşlarımız Irmak Saraç, Benan Koyuncu, Ceren Soğukpınar Kineşçi'yi kutluyoruz.

Kadın komisyonu faaliyetleri ile ilgili düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Benan: Kadın komisyonu odamızın en dinamik komisyonlarından biri. Bu dönem yepyeni arkadaşlarımız aramıza katıldı. Hastanelerde daha etkin olmak, kadınların yaşamlarını ilgilendiren her konuda söz söyleyebilmek öncelikli amaç olabilir. Kadın hekimler sağlık sisteminin olumsuzluklarından daha çok etkileniyor ve yalnız kalıyorlar. Yan yana olacağımız, birbirimize temas edeceğimiz etkinlikleri de önemli buluyorum.

Irmak: Kadın komisyonu ile tanışmam 2014 yazında sevgili Lale Tırtıl'ın davetiyle oldu. Açıkçası o gün bugündür kendimi ait hissettiğim yer diyebilirim. Kendime yeni yeni feminist demeye başladığım o günlerde böylesi bir birlikteliğin içinde olmak çok iyi gelmişti. Hiyerarşik olmayan yapısı, her sözün duyulması, oylamalardan çok ikna ile kararlar alınması, bir araya gelindiğinde yaşanan coşku, zorda olanla dayanışma... bunlar benim o dönemde hayatımda da çok ihtiyaç duyduğum şeylerdi. Bu yüzden de hep en aktif ve en severek çalıştığım yer oldu. Yüksek onur kurulu da bugün yönetim kuruluna da beni kadınların aday göstermiş olmasından gurur duyuyorum. Arkamda koskoca bir desteğim olduğunu her an hissediyorum ve gücümü de buradan alıyorum.

Ayşen: Kadın komisyonunda olmaktan son derece keyif alıyorum ve yararlanıyorum. Faaliyetleri ise çok yapıcı, cesaretlendirici ve katılımcı buluyorum.

Kadın hekimlerin yöneticilik görevleri üstlenmekten kaçınması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ceren: Kadın hekimler arasında yöneticilik görevi üstlenmekle bir sorunu olduğu için değil hayattaki diğer sorumluluklarını taşıyacak, paylaşacak destek sistemlerinden yoksun oldukları için, bu sorumlulukları aksatmayı göze alamadıkları için yeterince öne çıkmıyorlar.

Benan: Evli, çocuklu olmasak bile anne-babamız veya yakın çevremizin bakımı ile bizler daha çok ilgilenmek zorundayız. Yönetici pozisyonlarında ise ilk erkekler düşünülüyor. "Ama bir kadın da olsun" denilince akıllara geliyoruz. Dolayısıyla erkekler daha motive bir şekilde bu görevlere gelebiliyorlar. Kadınlar olarak birbirimizi daha çok motive etmeliyiz.

Ayşen: Kıdemli aktivist kadınlarda bir "yorgunluk" var diye düşünüyorum. Bu nedenle gençleri de aktive etmekte bir eksiklik var sanki? Gençlerin de feminist kadın hareketi ile daha çok ilgili olup, oda yönetimini çok önemsemediklerini düşünüyorum, belki de bir "angarya" olarak görüyorlardır diye de düşünmüyorum değilim.

Irmak: Maalesef patriyarkanın bakım yükünü kadınların omuzlarına yüklemesi kadınların hem

işte hem evde çalışıyor olması onları örgütlenme pratiklerinden alıkoyuyor. Bu, yöneticilik gibi sorumluluğu daha çok olan pozisyonlardan da uzaklaştırıyor. Kadın komisyonu bu açıdan da çok önemli, "yapabilir miyim?" sorusuna "yapabilirsin, çünkü biz arkadayız" diyor.

İTO ve TTB seçimlerinde kurullara daha fazla kadın aday çıkmasını nasıl kolaylaştırabiliriz sizce?

Ayşen: Seçilmiş kurullardaki kadın arkadaşlarımızın daha görünür olması ve diğer kadın arkadaşlarla bu konuda yapıcı ilişkiler kurması ile belki?

Benan: Seçim dönemi dışında oda faaliyetlerinde, kollarında, çalışma gruplarında daha aktif olmamız gerektiğine inanıyorum. Kadınların bu çalışma alanlarında var olmalarını kolaylaştıracak hamleler yapılabilir.

Irmak: Kota uygulaması önemli bir adımdı. Yüzde 40 kotayı yüzde 50 olarak hedefliyoruz şimdi. Kabul edelim patriyarka aynı zamanda bu pozisyonlarda kadınların görünür olmasının da önünde engel. Bu nedenle dayanışmayı ve direnişi artırarak ve her koşulda yüreklenerek kadınların sayısını artırabiliriz. Bende öyle olmuştu :))

Ekleme istedikleriniz?

Ayşen: Gerek İTO gerekse de TTB'de kadın olarak hangi kol, komisyon, kurul olsa da çalışmak çok değerli. Umarım bu katılım gelecekte çok daha güçlü olur.

Irmak: Bu bülten çok önemli. Şu anda tabip odası olarak tek basılı materyalimiz, kadın hekimlerin varlığımızdan haberdar olmasının araçlarından da biri. Bu yüzden emeğinize sağlık. Yaşasın örgütlü mücadelemiz!

Kadınlar gerçekten şüpheli mi ölüyor?

Şüpheli kadın ölümlerine biyopsikososyal yaklaşım ve sorumluluklarımız

Suzan Saner

Kadın cinayetlerinde failerin çoğu, kadının partneri, eski partneri ya da yakın erkek akrabasıdır. Bazı kadın cinayetlerinin ardından; ölümün "şüpheli" olarak kayda geçirilmesi, olayın intihar, kaza gibi gösterilmesi, cesedin yok edilmesi gibi yollarla gerçek örtülmeye çalışılıyor. Aydınlatılabilen vakalarda, ölüm öncesinde kadına yönelik şiddetin bilindiğini ancak psikososyal ve hukuki destek mekanizmalarının yetersiz kaldığını görüyoruz.

Sağlık çalışanları olarak kadına yönelik şiddette semptomları tedavi etmenin soruna eksik ve yetersiz bir çözüm olduğunun farkında olmamıza rağmen, çoğu zaman tam olarak bunu yapmaya devam ediyoruz. Sağlıkta sosyal belirleyicileri kontrol alanlarının dışında görülüyor, kısa muayene süresi içinde bunların nasıl ele alınabileceği bilinmiyor ve en temelde de bunun bir klinisyenin işi olmadığı düşünülüyor.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından kadına yönelik şiddet -özellikle yakın partner şiddeti ve cinsel şiddet- sadece bireysel bir sorun değil, temel bir halk sağlığı sorunu ve kadının insan haklarının ihlali olarak tanımlanmakta, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin hem nedeni hem de bir sonucu olarak kabul edilmektedir. Şüpheli

kadın ölümleri, yapısal ve sistemik olan bu şiddet sayesinde hâlâ mümkün kılınmaktadır.

Kadınların şüpheli ölümlerini sıradanlaştıran "erkek şiddeti" toplumda insandan daha aşağı görülen insanları yoksunluğa, yoksulluğa ve dışlanmaya maruz bırakmakta; bu acı rutin olarak görmezden gelinmekte veya küçümsenmektedir. İnsanlıktan çıkarma (dehumanization) genellikle savaşlar ve soykırımlarla sınırlı aşırı bir olgu olarak anlaşılrsa da, bir spektrumda yer alır. Sadece nefret ettiğimiz kişileri değil, günlük yaşamda kayıtsız kaldığımız kişileri de insanlıktan uzaklaştırabiliriz.

Başkaları tarafından insanlıktan mahrum bırakıldıklarına inanan insanlar genellikle olumsuz, düşmanca tepki verir. Ya da içselleştirme yoluyla "kendilerini insanlıktan çıkarabilir" ve daha düşük öz saygı, daha az işlevsel başa çıkma yöntemlerine sahip olabilirler. Sağlık çalışanları da kendilerini duygusal tükenme ve sıkıntıdan korumanın bir yolu olarak hastaları insanlıktan çıkarabilir. "Kadına yönelik şiddet (özellikle yakın partner şiddeti) sosyal, kişisel-özel, ya da yasal bir sorundur, bir sağlık sorunu değildir" biçimindeki yaklaşım, kadınların hayatına mal olabilir. Biyopsikososyal yaklaşım ise dam-

galanmaktan kurtaran, yaşamı kadınlar için daha anlamlı hale getiren, karşılıklı olarak güçlendirici bir dinamik içinde kliniği toplumla birleştirmeye yardımcı olacaktır.

Dünya Sağlık Örgütü, Türkiye Psikiyatri Derneği, Adli Tıp Uzmanları Derneği gibi meslek örgütlerinin kadına yönelik şiddet ve sağlık sonuçları hakkında biyopsikososyal yaklaşıma uygun olarak hazırladıkları temel klinik bakım kılavuzları, kadının "kurtarılacak bir mağdur" değil özgürleşecek bir özne olarak görülmesinin önemini vurgular. Bireysel düzeyde, semptomlara neyin neden olduğuna dair kadının görüşlerini de içeren hastalık öyküsünü ortaya çıkarmak, temel bir ilk adımdır. İş bulma, barınma, sığınak, hukuki destek gibi sosyal belirleyicileri ele alan kurumlarla ve hak savunuculuğu yapan kadın örgütleriyle dayanışma ağları içinde olma, anahtar kişilerle sıcak temaslar ve yönlendirme gibi konularda "takım olarak" hareket geçilmesi önerilmektedir. Sağlık Bakanlığının Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü'nce 2024'te kabul edilen "Kadın Tıbbi Destek Birimi Uygulama İşleyişi" de, ancak ilgili uzmanlık dernekleri ile sivil toplum örgütlerinin deneyimini koordine eden, çok aktörlü bir anlayışla kurgulandığında anlamlı olacaktır.

Bir seçimin ardından: Biraz da kadınların hikayesi

Size seçimi bir de bizim gözümüzden anlatalım.

İncilay Erdoğan

Şarkımızı
burdan
dinleyebilirsiniz

Bu seçim sadece bir seçim değildi aslında. Geçen sayımızda paylaştığımız seçim şarkısının hikayesiyle başlayalım.

Çünkü şarkının oluşma biçimi bizi de anlatıyordu. Suavi'nin Tükenme şarkısının sözlerini kendisinin de izni ile sağlıkçılara uyarladık. Birimizin attığı bir cümleyi diğerimiz çevirdi, biri bir kelime ekledi, biri ritim buldu, biri "kız bu olmuş" dedi. Gece yarıları ses kayıtları düştü mesaj kutumuza, üşenmeden heyecanla dinledik. Öfkemiz, kırgınlığımız, kızgınlığımız, yeter artık diyerek her bir duygumuz ve sözümüzü işledik şarkının sözlerine... Sonunda aslında kendimize "Tükenme" diyerek birbirimizi tekrar cesaretlendirdik.

Bu şarkı bir süredir ilmek ilmek ördüğümüz kadın dayanışmasının sesi gibiydi; çünkü biz yıllardır ne sadece seçim zamanı ne de belirlenmiş takvimlerle yan yana olmadık. 25 Kasımlarda, 8 Martlarda, şiddet başvurularında, nöbet çıkışlarında, tükenmişlik hikayelerinde birbirimizin hayatına dokunarak, bazen sadece "iyi misin?" diyerek başka bir örgütlenme hali kurduk. Belki de bu yüzden bu seçim sadece sandık günü kazanılmadı. Yıllardır biriken bir emeğin, görünmeyen bir dayanışmanın sonucunu da

hissettik. Gündelik hayatın, dayanışmanın, birbirimizi gerçekten görmenin içinden.

Yıllarca adamları dinledik zaten. Hatta uzun süre ancak o dile yaklaşabilirsek, ancak onların kurduğu cümlelere benzeyen cümleler kurarsak ciddiye alınacağımızı sandık. Biraz daha sert

konusursak, biraz daha teorik olursak, biraz daha "onlar gibi" olursak... Ancak o zaman kulak kesileceklerini düşündük. Ama sonra başka bir şey fark ettik. Hayatımızın içinden kurduğumuz söz de politikti. Yorgunluğumuz da bakım emeğimiz de birbirimize yurt olduğumuz hikayelerimizde... Bir kadın ağladığında susup onu dinlememiz de birbirimize cesaret vermemiz de...

Birbirimize baka baka biraz cesaretlendik. Birbirimizin sesini duydukça kendi sesimize de alıştık. "Ben bunu söyleyebilir miyim?" dediğimiz yerden, "neden söylemeyeyim?" dediğimiz yere geldik. Ve galiba tam da burada bazı ezberler bozulmaya başladı. Çünkü biz kendimiz gibi konuş-

tukça, güldükçe, siyaset yaptıkça ne yapacaklarını şaşırıyorlar biraz. Çünkü bizimle nasıl baş edeceklerine dair hâlâ net bir kurguları yok.

Bizi yok saymak, küçümsemek, "Kadın meselesine sıkışmışlar" demek dışında. Çünkü erkeklik sadece bağırarak kurulmuyor bazen. Görmezden gelerek de kendini koruyor. Duymayarak, erteleyerek, küçümseyerek, "abartıyor-sunuz" diyerek de sürdürüyor iktidarını. Ve seçim günü bunu çok net gördük.

Kadınlar birbirine "şunu yap" demiyordu ama her şey bir şekilde oluyordu. Çünkü biz hayatı biraz böyle örgütlüyoruz galiba. Detaylarla, birbirimizi kollayarak, sessiz

kalan işleri üstlenerek.

Karşımızda mavi atkılılar, kravatlılar, dev pankartlar, vinçler... Her şey oldukça tanıdıkta aslında, sokakta, işyerlerimizde, evimizde, her yerde olduğu gibiydi, ADAM doluydu meydan.

Ve o meydan, ADAM'lara bırakmayan, gölge olmaktan çıkmanın, kendi sesimizi tanımanın, yüksek sesle konuşmaya alışmanın hikayesini yazan kadınlarla doluydu.

Bu seçimde görünür olan sadece bir liste değildi; başka bir örgütlenme hâliydi.

Seçimde kim kazandı dersiniz TÜKENMEYECEĞİNİ bilen kadınlar kazandı.

Gülümsememiz, umudumuz, şarkımız, eksik olmadı gün boyu

Deniz Devrim Dede

G ünün ilk ışıkları ile uyanıp yollara çıktığımda, İTO seçimleri heyecanıma denk geldiğim maratoncuların coşkusu eklenmişti. Çok geçmeden bu hal seçimlerin yapılacağı okula doğru giderken gördüğüm manzara ile gölgelendi. Çevre duyarlılığı, tarihi yerlerin korunması gibi saiklerle afişleme yapılmaması yönünde ortak verilen karar, şa-

salı şekilde ihlal edilmiş, seçim mahalli karşı grubun afişleri ile dolmuştu. O da yetmezmiş gibi okulun önündeki afiş taşıyan devasa vinç, türlü değirmenlerin sularını düşündürtüğünden hepimizin öfkelenmesine neden olmuştu. Deprem vakti binlerce insan enkaz altında iken ulaşamadığımız iş makinalarını hatırlattığını ise hüznü çok buluşturmayayım diye kendime sakladım. Bahçeye vardığımda kadınlı

erkekli cevval bir meslektaş ekibi ile hızlıca işe koyulduk. Kadınların hatırı sayılır oranını özellikle belirtelim tabii. Çadırın kurulmasından, sandıkların hazırlanmasından, olası ihlallere karşı sık yapılan kontrollere kadar pek çok işi paylaşarak, birbirimizi dinlendirerek yaptık. Gülümsememiz, umudumuz, şarkımız, eksik olmadı gün boyu. Sonuçlar mı? İyi hekimlik, sağlık hakkı ve demokrasi değerleri kazandı desek yeridir.

İTO seçiminde kadın hekimler

S andıklar kapanmadan on beş dakika önce koşturarak yetmiş yaşının üzerinde bir kadın hekim geldi. Heyecanla, bugün telefonla arandığını, kime oy vereceksiniz diye sorularak belirli bir kişiye oy istendiğini, ilk defa böyle bir durumla karşılaştığı için çok şaşırıldığını söyledi. "Ne haddinize!" deyip telefonu kapattığını, sırf bu aramayı yapanlar

kaybetsin diye kalkıp geldiğini belirtti. Bu hikayeyi otobüste ve yol boyunca yürürken karşılaştığı herkese anlata anlata gelmişti. Urla'da yaşlı ve hasta annesi

hastanede yatan ve ona refakat eden başka bir kadın hekim ise sırf seçimde oyunu kullanmak için İstanbul'a gününbirlik geldiğini, akşam uçağıyla dönmesi gerektiğini anlattı.

Onların kararlılıkları ve dirençleri çevrelerindeki herkese güç verdi, sandık müşahitlerine yorgunluklarını unutturdu, mutlu etti.

Perimenopozu görmek

Deniz Ceylan – Şevin Hun Şenol

Tıp uzun yıllar boyunca kadın bedenini yeterince görmedi; klinik araştırmaların merkezinde ağırlıklı olarak erkek biyolojisi durdu. Gebeliğin ve hormonal değişkenliğin araştırma sonuçlarını "karmaşıklştıracağı" düşüncesiyle, kadınlar çalışmalarda uzun süre yeterince yer almadı. Bunun sonuçları bugün de sürüyor: Kadınlar yaşamlarının yaklaşık %25 daha fazlasını kötü sağlık koşulları altında geçirenken, ilaçlara bağlı ciddi yan etkiler kadınlarda %36 daha sık bildiriliyor (1). Bu tarihsel kör- lüğün en belirgin örneklerinden biri perimenopozun yok sayılması olmuştur.

Perimenopoz, üreme döneminden menopoz sonrasına uzanan bir geçiş sürecidir; bu dönemde beden ve beyin değişen hormon düzenine uyum sağlamaya çalışır. Perimenopozda kadınların yaklaşık %80'i vazomotor, biliş ve uyku sorunları, %70'i ise duygudurum yakınmaları yaşamaktadır (2). Perimenopoz kadının en üretken yıllarına denk geldiğinden, bu belirtiler kadının yaşama ve iş gücüne katılımını olumsuz etkilemektedir. Buna rağmen perimenopozal ruhsal ve fiziksel belirtiler yeterince tanınmamakta ve birçok kadın uygun tanı ve tedavi desteğinden yoksun kalmaktadır.

Perimenopozu yaklaşım, kadın bedeniyle ilgili tarihsel ihmalin yanı sıra, hormon replasman tedavisi (HRT) hakkındaki tartışmalardan da önemli ölçüde etkilenmiştir. 2002'de yayımlanan Kadın Sağlığı Girişimi çalışmasında HRT ile ilişkili olumsuz sağlık sonuçları bildirilmiş, ancak büyük ölçüde menopozun

üzerinden yaklaşık 10 yıl geçirmiş olan kadınlardan elde edilen bu bulgular, perimenopoz ve erken menopoz dönemindeki kadınlara da genellenmiştir (3). Ardından, FDA'den gelen "kara kutu" uyarısı HRT kullanımına yönelik ciddi bir korku yaratmış ve kadın sağlığı alanında yaklaşık 20 yıllık bir gerilemeye yol açmıştır. Oysa güncel kanıtlar, erken dönemde başlanan HRT'nin kalp-damar sağlığı, bilişsel işlevler ve yaşam süresi açısından koruyucu olabileceğini göstermektedir. Buna rağmen tıp eğitiminde ve meslek içi eğitim programlarında perimenopoz ve tedavi seçeneklerine hâlâ sınırlı yer verilmesi, hem belirtilerin göz ardı edilmesine hem de tedavi yaklaşımlarının yeterince bilinmemesine yol açmaktadır.

Damgalamaya ve bilgi eksikliğine eklenen bir diğer önemli sorun, perimenopozun tıpta parçalı bir yaklaşımla ele alınmasıdır. Perimenopoz, beyni ve bedenin tüm sistemlerini etkileyen çok yönlü bir süreç olmasına rağmen, tıp eğitiminde ve klinik pratikte çoğu zaman bütüncül olarak ele alınmamaktadır. Bu durum, değerlendirmenin ve tedavinin hekimler arasında planlanması yerine, kadınların kendi başlarına yönetmek zorunda kaldığı parçalı bir bakım

sürecine yol açmaktadır. Nitekim klinikte, kadın doğum, fizik tedavi, dahiliye ve psikiyatri başvurularına rağmen çaresiz kalan 40'li ve 50'li yaşlardaki kadınlarla sık karşılaşılmaktadır. Oysa perimenopozun, gebelik gibi çok sistemli bir geçiş dönemi olarak tüm hekimler tarafından bütüncül biçimde ele alınabilmesi gereklidir.

Yaşam süresinin uzamasıyla birlikte perimenopoz ve sonrası dönem kadın yaşamının neredeyse yarısını kaplamaktadır. Perimenopozun daha sağlıklı geçirilmesi, kadınların sosyal yaşamlarını, üretkenliklerini, ilişkilerini ve uzun dönemli fiziksel ve ruhsal iyilik hallerini sürdürmelerine katkı sağlayabilir. Bu süreçte etkili tarama yöntemlerinin ve kişiselleştirilmiş tedavi yaklaşımlarının geliştirilmesi gereklidir. Perimenopoz için biyopsiko-sosyal girişimlerin geliştirilmesi ve erişilebilir hale getirilmesi önemlidir. Ayrıca toplumsal ve mesleki farkındalığın artırılması da gereklidir. Tıp eğitiminde ve meslek içi eğitim programlarında perimenopozu daha fazla yer verilmesi, farklı alanlardan uzmanların birlikte çalışması ve kadın sağlığı araştırmalarına daha fazla kaynak ayrılması önemli birer sağlık politikası gereksinimidir.

(1) World Economic Forum. (2024). Global Gender Gap Report 2024. Geneva: World Economic Forum.

(2) Monteleone P, Mascagni G, Giannini A, Genazzani AR, Simoncini T. Symptoms of menopause: global prevalence, physiology and implications. *Nature Reviews Endocrinology*. 2018;14(4):199-215.

(3) Cho, L., Kaunitz, A. M., Faubion, S. S., Hayes, S. N., Lau, E. S., Pristera, N., Scott, N., Shifren, J. L., Shufelt, C. L., Stuenkel, C. A., Lindley, K. J., & ACC CVD in Women Committee (2023). Rethinking Menopausal Hormone Therapy: For Whom, What, When, and How Long?. *Circulation*, 147(7), 597-610. <https://doi.org/10.1161/CIRCULATIONAHA.122.061559>

Kitap tanıtımı

Şahika Yüksel

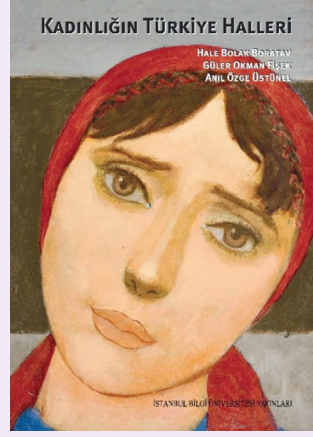
Bu kitabın amacı Türkiye’de kadın olmaya ilişkin farklı deneyimleri ve kimlik inşa süreçlerini kesişimsellik ve yaşam boyu gelişim perspektifinden irdelemek. Türkiye’de 1990’lardan bu yana akademide feminist kuram perspektifinden yapılan kadın ve toplumsal cinsiyet araştırmaları giderek çoğalmakta. Kitabın giriş bölümü feminist akademisyenlerin çalışmalarından harmanlanmış, kolayca çok kaynağa ulaşmanın yolunu açıyor. Kitabın dili verileri yorumlarken üç feminist psikolog tarafından yazılmış olduğunu açıklıkla yansıtıyor. Görüşülen kadınlardan ve görüşmelerden notlarla zenginleştirilmiş alıntılar yazarların yorumlarıyla birlikte sunulması, bir roman gibi, merakla okumayı teşvik ediyor.

Bu çalışma, Türkiye’de evli kadınların yaşamlarını, farklı gelişim evrelerini nasıl deneyimlediklerini ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını ortaklaştıran ve

ayrıştıran unsurları bütüncül bir biçimde -kesişimsellik perspektifinden- ele almakta.

Yöntem: Yazarlar sosyal-inşacı ve feminist perspektiften, çalışmanın sorularını ve yöntemini dikkatle kurmuş. Araştırmada İzmir, İstanbul, Kırklareli, Konya, Diyarbakır, Trabzon, Adana ve Malatya’dan 80 kadınla yarı-yapılandırılmış bireysel görüşmeler yürütülmüş. Türkiye nüfusunun sosyo-ekonomik düzey dağılımı dikkate alınarak, örneklemin üçte birinin üst ve üst-orta sınıftan, üçte ikisinin ise alt ve alt-orta sınıftan olması hedeflenerek her şehirde 9 evli bir boşanmış kadın seçilmiş.

Soruların akışı, çocukluk çağından başlayarak yaşam boyu kadınların deneyimlerine odaklanıyor. Beş ana başlık: (1) Çocukluktaki aile yaşamı ve ilişkileri; (2) Ergenlik ve gençlik dönemi; (3) Evlilik; (4) Annelik ve (5) Kadınlığa dair gö-

Kadınlığın Türkiye Halleri: Hale Bolak Boratav, Güler Okman Fişek, Anıl Özge Üstünel, 2026 İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

rüşler. Her başlıkta kadınların deneyimlerini, karar alma süreçlerini, isteklerini, memnun oldukları veya pişmanlık duydukları durumları derinlemesine anlamaya yönelik sorular oluşturulmuş. Bu amaç kadınların kendi sözleri ile açık çarpıcı ifadelerinden doğrudan öğrenirken bende onları görüyor duyugusunu yarattı.

Kendi sözleriyle araştırmacılar; “kadınların yaptığı atıflar sayesinde deneyimleri karşılaştırmaya ve ‘doğal’ kabul edilen deneyimleri bağlamı içinde anlamaya çaba sarf ettik” diye ifade ediyor. Böylece, sonuçları toparlarken kendi bulduklarını yüceltmeyen, erkek yazarların kullanmasına alışmadığımız, feminist ihtiyatla bulguları değerlendirme ve önerilerde bulunmuşlar. Ayrıca, aralarında düzenli toplantılar yaparak kadınların anlamlandırma süreçlerini ve aralarındaki farklılıkları anlamaya ve tartışmaya çalışmışlar.

İstanbul Barosu’nun düzenlediği trans hakları toplantısından notlar

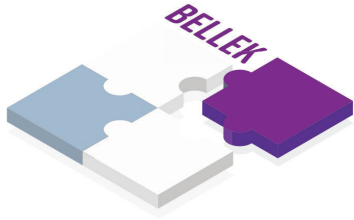
Özlem Parlar

16.05.2026 tarihinde İstanbul Barosunda, İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi ile birlikte “Cinsiyet Uyum Süreci: Haklar, Süreçler, Deneyimler” başlıklı panelde biraraya geldik. Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği’nden Uzm. Dr. Ahmet Özercan tarafından gerçekleştirilen “Cinsel Kimlik Çeşitliliği ve Cinsiyet Uyum Süreci” başlıklı sunumda, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet ifadesine ilişkin temel kavramlar güncel bilimsel ve klinik yaklaşımlar ışığında ele alındı. Sunumda ayrıca cinsiyet uyum sürecinin psikososyal, tıbbi ve ruh

sağlığı boyutları değerlendirilerek, klinik uygulamada kanıta dayalı ve etik ilkelere uygun yaklaşımın önemi vurgulandı. Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesinden Dr. Özlem Parlar tarafından ise günümüzde askerlik muafiyeti sağlık kurulu süreçlerinin nasıl uygulandığına değinildi. Konuşmacılar arasında bulunan Evra Çetin, İdil Arslanbaşı, Hasan Çayır hukuk

açısından geçmişten bugüne bu alandaki değişimleri ve uygulamaları aktardılar. Öznel deneyim aktarımları ile panel zenginleşti. Katılımcılar arasında aileler ve cinsiyet geçiş sürecinde olan kişilerin yakınları da vardı ve soru cevap kısmı çok etkileşimli devam etti. Böyle bir araya gelip, bilgi ve deneyim paylaştığımız anların ihtiyaç olduğunu görmüş olduk.

TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kongreleri ortak tarihimizden

Lale Tırtıl - Suzan Saner

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı kongreleri iki yılda bir farklı bir ilde yapılıyor. TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu tarafından; yerel tabip odaları, tabip odalarına bağlı kadın komisyonları, uzmanlık dernekleri, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES), sağlık ve sosyal bilimler alanında çalışan akademisyenler ve aktivistler, kadın örgütleri ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ve desteğiyle gerçekleştiriliyor.

Kongreleri düzenlerken benimsediğimiz, hep hatırlamaya özen gösterdiğimiz ilkelere var. En başta, yöntem bakımından, takım olarak yola çıkılıyor. Kongre programı, üniversitelerin kadın çalışmaları ve toplumsal cinsiyet araştırma merkezleri ve yerel kadın örgütleriyle birlikte oluşturuluyor. Tıp ve sosyal bilimlerin eleştiri imkanlarını paylaşmak, birleştirmek önemli. Ortak kongre düzenlemek, pek çok kadının emeğinin, çalışmasının bir ürünü, verimli bir kadın dayanışması örneğini hayata geçirmek demek.

Kongre için seçilen mekanlardan, kongre çantası vb. anımsatıcılardan, sunulan yemeklere kadar her adımda kadın emeği ile dayanışma gösteriliyor.

İçerik bakımından temel ilke, kadınların sağlık sorunlarını doğru değerlendirebilmek, bu alanda da "iyi hekimlik" yapabilmek için kongrelerin temasını ana-çocuk

sağlığı ve üreme sağlığı çerçevesine sıkıştırmamaktır. Kadın ruh sağlığını kadınların yaşamı çerçevesinde ele alan, kadınların bireysel ve toplumsal olarak güçlenmesi hedefine yönelen bir yaklaşım benimsemektir.

Bu çerçevede toplumsal cinsiyet eşitsizliği, ev içi görünmeyen emek, refakatçilik ve bakım emeği, kadınların maruz kaldığı yoksulluk ve yoksunluklar, kadın cinayetleri, cinsel taciz ve teca-

Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (HÜKSAM) ile ortak gerçekleştirildi. İlk kongrenin sunuş konuşmasını yapan Didem Gediz Geleğin dediği gibi kongrelerimiz; "öncelikle, bir buluşma noktası olmayı hedefliyor. Farklı yerlerde, aynı duyarlılıkla çalışan sağlıkçıların birbirleriyle, aynı zamanda, sağlıkçıları sosyal bilimcilerle ve kadın hareketiyle buluşturuyor."

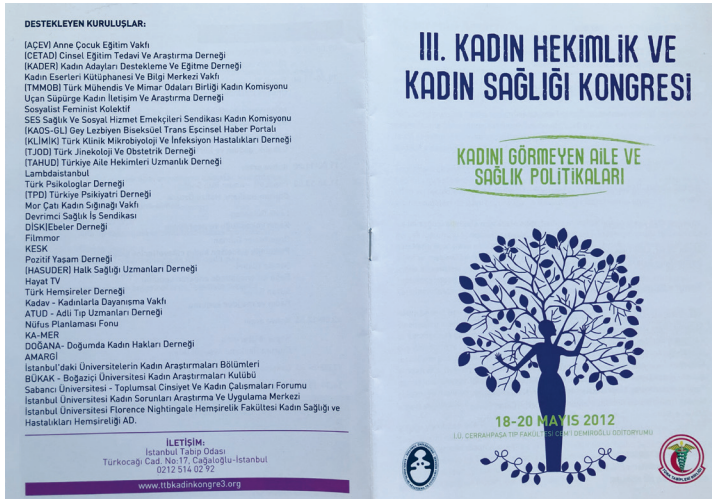
20-23 Mayıs 2010 tarihlerinde

Ankara'da gerçekleştirilen II. Kongre'de tema "Kadını Görmeyen Bilim ve Sağlık Politikaları" oldu ve Ankara Üniversitesi Kadın Sağlığı Araştırma ve Uygulama Merkezi (KASAUM) ile ortak çalışıldı.

III. Kongre 18-20 Mayıs 2012'de İstanbul'da Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Oditoryumunda "Kadını Görmeyen Aile ve Sağlık Politikaları" temasıyla İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi

ile ortak gerçekleştirildi. Sonraki kongreler 2016'da "Kadın ve Savaş" temasıyla Mersin'de, 2018'de "Kadın, Sağlık ve Muhafazakarlık" temasıyla Bursa'da, 2020'de "Kadın Emegi ve Sağlık" temasıyla İzmir'de yapıldı. 2022'de Diyarbakır'da "Ekolojik Kriz, Kadın ve Kadın Sağlığı", 2024'te Eskişehir'de "Kadınlar İçin Nasıl Bir Sağlık Sistemi?" konuları tartışıldı. Kongre kitaplarının her biri, kadın sağlığı alanında değerli kaynaklar olarak TTB web sitesinde erişime açık.

IX. Kongre için tarih belirlemek hep birlikte önümüze koyacağımız ilk iş olsun.

III. Kongre (2012, İstanbul) Program broşüründen: Destekleyen kuruluşlar

vüz, işyerinde cinsiyetçi ayrımcılık ve yıldırma, acil önlem gerektiren önlenebilir ve yakıcı birer halk sağlığı sorunudur. Önlenebilmesi için konunun sağlık çalışanları tarafından dert edilmesi gereklidir. Dolayısıyla, her kongre programında muhakkak kadına yönelik şiddetle mücadeleye alan açmak; kurs, panel, konferans ya da atölye çalışmalarından en az birini bu konuya ayırmak da temel bir ilkedir.

Bu ilkelerle uyumlu olarak ilk kongre 20-22 Mart 2008 tarihlerinde Ankara'da "Kadına Yönelik Şiddet" temasıyla Hacettepe